

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

DR. FRANCISY LAJOS.

Társ szerkesztő:

DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Az ez évi gazdagylés.

A Magyar Gazdaszövetség nyiregyházi nagygyűlése felé fordul az egész ország gazdatársadalmának a figyelme.

Szeptember huszadikán Nyiregyházára irányozza tekintetét a magyar közvélemény, hol több ezernyi gazda száz- ezrek és milliók nevében fog megszólalni, hogy feleletet adjon a legujabb idők nagy kérdéseire, hogy végre öntudatra ébredve akaratot nyilvánítson és választ adjon az itt-ott felmerülő vádaskodásra is.

Mióta *Károlyi* Sándor gróf kibontotta a Magyar Gazdaszövetség zászlaját, mióta Főthről elhangzott a tömörülésre hívó szózat s szervezkedni kezdtek a földmivelő Magyarország háttérbe szorított gazdái, alig volt olyan nagy szükség gazdáink összetartására, mint ma, midőn a jelen ép oly súlyos problémákat hord a felszinen, mint a minőkkel a közel jövő fenyeget.

A nyiregyházi országos gazdanagygyűlés az előjelekből ítélve népszerűség dolgában felül fogja mulni az összes eddigi gazdagyléseket. Méltó kifejezője lesz földmivelő népességünk óhajainak és panaszaiknak. A nagygyűlést *Darányi* Ignác, a Gazdaszövetség elnöke fogja vezetni, a kit maga *Károlyi* Sándor gróf, a klasz-

szikusz vezér, jelölt ki utódjának s a kit egy évtizednél tovább tartott kormányzásával fejlesztette Magyarország mezőgazdaságát oda, a hol az most áll. Körülötte lesznek a gazdatársadalom előkelőségei, akik mindig az első sorban küzdöttek a gazdák érdekeiért s a nagygyűlés előadói: *Majláth* József gróf, *Mezőssy* Béla volt államtitkár, *Liptay* Béla orsz. képviselő, *Bernáth* István és *Meskó* Pál, — oly nevek, a melyek az őket környező dicsfényvel és tekintéllyel mindig nagy hatást gyakorolnak a gazdaközvélemény kialakulására.

A parádi és palicsi gazdanagygyűlések után még nagyobb erővel fog fellépni a gazdatársadalom Nyiregyházán. Az öntudatnak ez az évről-évre való erősödése immár imponáló hatással lesz az egész társadalomra, annak jeléül, hogy bármily változások következnek is be időközönként a politikai életben, a földmivelő társadalom érdekeit nem lehet, nem szabad többé háttérbe szorítani.

Látjuk, mikép nyilvánulnak meg itt is, ott is olyan törekvések, melyek nem egybehangzók a mezőgazdaság érdekeivel: agrárellenes vámpolitikát hirdetnek a mai agrárvámvédelemmel kibékülni nem tudó merkantilisták, a nagy lépésekkel haladó szövetkezeti mozgalomnak akarják

útját állani a liberalizmus nevében s a szociális törvényhozás terén is a gazdák ellen irányul majdnem minden gondolata azoknak a tényezőknek, melyek a gazda és cseléd között olyan káros viszályokat idéztek elő, kudarcot vallott bujtogatásukkal.

Ezekben a kérdésekben a gazdák közvéleményének *Majláth* József gróf és *Mezőssy* Béla adnak hangot, az ő javaslatukban nyer kifejezést az a gondolat, hogy a magyar gazdatársadalom a kor magaslatán állva meg akar felelni szociális feladatainak, de egy pillanatra sem tűri tovább, hogy a mezőgazdaság érdekei a jövő kormányzati és törvényhozási intézkedéseinek háttérbe szoruljanak.

A nagygyűlés másodsorban alkalmat nyújt a gazdatársadalomnak arra is, hogy szembeszálljon azzal az alaptalan váddal, mintha az *élelmi szerek rendkívüli megrágulásának* a gazdák volnának az okai. A nagygyűlés rá fog mutatni a drágaság igazi okaira s azon módzatokra is, a melyekkel azt enyhíteni lehet és kell. A magyar gazdák állást foglalnak a drágaság előidézőivel szemben, hogy az egész ország lássa, mily nagy megtévesztés folyik már éveken keresztül az agrárellenes körökből, melyek a drágaság egész ódiu- márt a termelőkre szeretnék háritani.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Madonna-szobor.

(Abbázia)

Irta: *Kecskeméthy Mici.*

*Elmerülve nézem szép fenséges képed . . .
Úgy látom, hogy minden tagod létre ébred
Az arcodon oly bájos szendesség honol
Pedig nem vagy egyéb, csupán egy kőszobor.*

*Csak egy kőszobor vagy és mégis mosolyogsz,
Hogyha a tenger hullámszik, akkor zokogsz . . .
Te éreznél örömet, bút? — Az nem lehet —
Kőszoborba nem alkot Ő érző szívet . . .*

*Két szemedből oly jóságos fény tör elő,
Tekinteted oly fájdalmas, oly esdeklő . . .
Nézlek, csodállak, hű fohászom száll feléd
Csodás kőszobor . . . Te érző Madonna-kép . . .*

Az oberammergau-i passiójátékok.

Irta: *Adieu.*

III.

Lakáskényszer Oberammergauban. — A háztulajdonosok gondja. — Konyhai idill. — Jegymonopólium. — Utasok aggodalma. — Kényes igények. — A Jegymonopólium előnye. — A Cook-cég ajánlata. — A játékzene. — A fúvós zenekar. — Előkészület a passiódrámához.

Sokan megakadtak azon, hogy a passiójátékok idején Oberammergauban lakáskényszer uralodik. Ez abban áll, hogy a főjátékokra csak úgy kaphat az ember jegyet, ha egyúttal lakást is bérel a községben.

Ezen kényszer alól kivételnek csak akkor van helye, ha a főelőadásra az összes jegyek el nem fogytak. Ezen esetben lakás nélkül is kaphat az ember jegyet, ez azonban a jelen évi nagy látogatottság mellett nagyon kevésszer fordult elő.

A lakáskényszert az a körülmény indokolja, hogy a község lakosai egy egész kis vagyont fektettek be házaik csinosításába, a vendégszobák berendezésébe s így teljesen méltányos kívánság, hogy ez a befektetett tőke meg hozza tulajdonosának legalább a szerény kamatot. Van különben akárhányszor eset, a mikor a befektetett tőke csak éppen hogy megtérül, hasznot azonban nem hoz.

A szigorú köztisztasági és közegészségügyi intézkedések következtében, melyekhez az újabb idők kényelmi szempontjai is hozzájárulnak, fényűzősszerű az a mód, melylyel az oberammergau-i lakosság a passiójátékok idejére házaikat berendezzi. Így például egy-egy ágyának az ujdonatú felszerelése 140—220 koronába kerül, még a legutolsó lakásosztályban is. Ha most tekintetbe vesszük, hogy egy ilyen ágyért 5—6 koronánál többet kérni nem szabad és hogy az egész játékidő alatt legfeljebb 30 főelőadás tartatik, könnyen beláthatjuk, hogy jó szerencséje van a tulajdonosnak, ha az ő befektetése legalább némi kis hasznot hajt neki, nem is számítva azt a nagy fáradságot, melyet minden egyes ház- vagy hoteltulajdonosnak a vendégek kiszolgálása okoz.

A minő nagy munkát ad nálunk a házbeli-eknek a bucsú vagy a lakzi, ugyanannyi sok gondot, fárasztó sürgést-forgást idéz elő az oberammergau-iaknak öt teljes hónapon át a passiójáték. Erre nézve érdekes esetet mondott el nekünk egy úri ember, aki az 1900-ik évben a karmesteri nehéz szerepet töltötte be a passiójátékoknál.

Elmondotta ugyanis, hogy az ő házában is volt akkor néhány szoba vendégek számára berendezve. Egy főelőadási napon nála lakott a boldogult csanádi püspök *Desseuffy* Sándor a tit-

Az egész országnak meg kell hallania azokat a nagy horderejű kijelentéseket, melyek szeptember huszadikán Nyiregyházán el fognak hangzani, mert ott az egységes nagy magyar gazdatársadalom, a földmivelő Magyarország fog megszólalni, melynek szavát semmibe sem venni nem csak veszedelmes, de már a lehetlenségek közé is tartozik. A Magyar Gazdaszövetség, mely a szociális haladás és különösen a falusi milliók felemelése terén elévülhetetlen érdemeket szerzett, az egész ország rokonszenvére számíthat népjóléti törekvéseivel, melyeknek újabb nagyjelentőségű határhöve lesz a nyiregyházi nagygyűlés.

A földmivelő osztály érdekei a leg sürgetőbbben ajánlják, hogy egyetlen falusi gazdakör, szövetkezet, egyetlen mezőgazdasági testület se maradjon el az ő képviselével erről a nagygyűlésről. Az egységben rejlő erőnek adjon nagy, ellenállhatatlan súlyt száz és száz gazdasági szervezet érdeklődése és részvétele.

A polgármesteri állás. Midőn az ez évi január hóban megejtett városi tisztújítás előtt kifejtettük, hogy azon esetre, ha a város polgársága ragaszkodni fog a régi polgármester újból való megválasztásához, könnyen bekövetkezhetik az, hogy egy szép napon a vármegye a polgármestert a város éléről eltávolítja s egy olyan embert ültet be a polgármesteri székbe, a ki széles e világon mindenütt, a hol csak megfordult eddig, közellenszenvet keltett maga ellen: jól jövedőltünk. De talán soha sem sajnáltuk annyira, hogy a bekövetkező események igazolták meglátásunkat, mint a jelen esetben.

Az új név alatt életre keltett liberális párt az egész vonalon a régi politikát akarja folytatni. Kielégíteni minél több ember magánérdekét, anyagi előnyökhöz juttatni azt az egész nagy társaságot, mely viszont a hatalmi polc magasabb helyein ülő embereknek szolgálat támasztékot, ez a liberális politikának a fő elve. A közérdek e mellett csak másod- és harmadrendű szempont

Nyitramegyében már sikerült felavatni ezt a politikát. A liberális uralom főbb támaszai kaptak képviselőiséget, ráadásul a nyugdíjukhoz, mely némelyiknél szépecske összegre rúg, kaptak válasz-

tási költséget, kaptak pozíciót, melyből újra kegyeket osztogathatnak és fognak még kapni sokféle jót az állami koncessziókból.

Ezt a politikát *Crausz* István főispán most a városnál is uralomra akarja emelni. Azért jelölte a polgármesteri állásra *Tóth* Lajost, a ki az új liberális kormányzattól eddig még semmit sem kapott. Hogy nagyon szép nyugdíja van, melynek sok, igen érdemes közhivatalnok, a ki fáradságos munkában töltötte egész életét, nagyon tudna örülni, — az nem számít. A liberális kormány dúsán szereti jutalmazni az ő embereit. S bár igaz, hogy a polgármesteri hivatal nem valami dúsán javadalmazott állás, de lesz majd gondja a vármegye urainak arra, hogy ez az állás az új polgármester érdemeihez és igényeihez képest megjavíttassék.

Vigyázzon a város polgársága, mert azon esetre, ha sikerül a főispánnak keresztül vinni az ő tervét, nem csak a polgármesteri fizetés tetemes emelésére lehet kilátása a városnak, hanem arra is, hogy itt tovább fogják folytatni a laktanyapolitikát, és folytatni fognak olyak remek vasuti manipulációkat, mint a minő volt az északnyugati vasut támogatása. A város jól tudja, mert súlyosan érzi, hogy mibe került neki a könnyelmű feltételek alatt elfogadott laktanya-építés és a még könnyelműbb vasuti subvenció.

A város ura és öre lehet a saját anyagi és szellemi érdekeinek, ha önálló, a polgárság bizalmára támaszkodó férfit ültet be a polgármesteri székbe, de kockára teszi ezeket az érdekeket abban a percben, a mikor egy olyan kreaturát fogad el, a ki a mily zsarnok szeret lenni lefelé, épp oly szolgál szerepet tölt be a hatalom és a hatalmasok érdekeivel szemben.

A népszövetségi Jogvédő Iroda jelzálog-kölcsön közvetítése.

A Katolikus Népszövetség Jogvédő irodája kebelében az *ingyenes* jelzálogkölcsön közvetítést létesítette. Ezzel munkaprogramját oly téren bővítette ki, ahol arra igazán égető szükség van. A Népszövetség vezetősége ebbeli elhatározásával és ténykedésével is tanujelét adta szociális érzékének és bizonyítja azt, hogy a Népszövetségben a mai kor realistikus igényeinek és kívánalmainak teljesen megfelelő országos szervezetet alapított.

A megélhetés az anyagi boldogulás kérdése uralja közéletünket és a Népszövetség munkálkodása ezen a téren újabb és újabb lépést tesz meg. Az ingyenes kölcsönkövetítéssel lehetővé teszi tagjainak, hogy jelzálogkölcsön szükségletük

Elképzelhető, hogy ilyen jelenet mennyire teszi próbára a házbéliek idegeinek ellenálló képességét!

A lakáskényszeren kívül panaszra szolgálatot okot — bár szintén alaptalanul — a jegymonopólium. Az összes jegyek a község tulajdonát képezik és kiosztatnak a vendéglátó háztulajdonosok között, úgy hogy még a jegy irodák is ezektől a háztulajdonosoktól szerzik be a jegyeket. Ennek az a következménye, hogy maga a község szabja meg a jegyárúsításnak összes feltételeit. Egy ilyen feltétel a fentebb említett lakáskényszer, melynél fogva a főelőadásokra első sorban annak adnak jegyet, aki egyuttal lakást is vesz a községben.

Ezen megszorítás ellen főképp az angol és amerikai látogatók zúgolódnak, de csak addig, a míg a helyzetet alaposabban meg nem ismerik. A nagy nemzetek előkelői általában nagy elfogultsággal utaznak a passiójátékok színhelyére. Azt gondolják ugyanis, hogy ott nem találják meg azt a kényelmet, fényűzést és modern célszerűséget, melyhez ők utazásaik alatt hozzá vannak szokva. Ami a fényűzést és a világvárosi komfortot illeti, nem szorol magyarázatra, hogy az a kis községben fel nem található abban a mérvben, mint a turisták által látogatott nagy központokon, bár a községi eljárásról is gondoskodott,

kielégítésénél ne legyenek kénytelenek magas közvetítési díjat fizetni. A hangzatos kölcsönszerző irodák, a kölcsönkövetítő bankok annyira elszaporodtak és oly nagy concurrentiával állanak szemben, hogy talán épen ezen egészségtelen versengés miatt gyertyával kell közöttük keresni a megbízható és olcsó közvetítőt.

Ennek a bajnak az orvoslására törekszik a Népszövetség midőn az *ingyenes kölcsönkövetítéssel* is megbecsülhetetlen anyagi előnyt biztosít tagjainak. Megállapodást és összeköttetést létesített a *Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetével*, mely intézet évi tekintélyes összegű állami támogatásban részesül és így az országban a legolcsóbb hosszú lejáratú jelzálog kölcsönöket nyújthatja.

S mivel a kölcsön megszerzését a közvetítést a Népszövetség Jogvédő Irodája díjtalanul teljesíti, a jelzálogkölcsönt kérő népszövetségi tagnak az 50 filléres válaszbélyegen a betáblázási illetéken, bélyegköltségen és a telekkönyvezési mérsékelt díjon kívül semmi más kiadása nincs. Tehát csak az elkerülhetetlen költségeket fizeti és ezeket is csak *utólagosan* a kölcsön folyósításakor. Nem kell a Jogvédő Irodának fizetni semmiféle percentet a közvetítési díj fejében. Nincs itt levelezési díj, kérvény szerkesztési, leiratási és benyújtási költség, nincs információ díj, nincs utazási költség, becslési díjak, stb., amilyen és sok egyéb más címen az üzletszerű közvetítő irodák és bankok a kölcsön összeggel arányban nem álló díjakat és kiadásokat a hozzájuk forduló kölcsön kérőknek felszoktak számítani. És a mi még ennél veszedelmesebb is, ezeket a költségeket és díjakat *előlegesen* szokták lefizettetni, és míg ezt a fél nem teljesíti nem tesznek egy lépést sem.

Pedig az ilyen összegek előleges lefizetése esetén is a kölcsönkérő még mindig bizonytalanságban van, még mindig kérdéses, hogy a kölcsönt megkapja-e. S ha nem kapta meg, ami megint igen gyakori eset, az így lefizetett pénz kutba esett és legtöbbször nem is gondolja meg, hogy a kölcsön folyósítása esetén is ezek a kiadások is már mily drágává tették a kölcsönt, hozzászámítva azt, hogy a közvetítési díj fejében kikötött percentet a közvetítő a folyósított összegből mindjárt levonja, mert a pénzt a saját kezéhez fizeteti ki a bankkal.

Ezek a bizonyításra nem szoruló, köztudomású tények bizonyítják legjobban, mily fontos tételre terjesztette ki működését a Népszövetség, midőn Jogvédő Irodája kebelében tagjai számára a jelzálog kölcsönt ingyenesen és díjtalanul közvetíti és folyósítja. Dicséret illeti a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének igazgatóságát is,

hogy a nagyon kényes igényű emberek számára is legyenek megszálló helyek.

A község főszállója a *Wittelsbacher Hoff* minden tekintetben elsőrangú szálló, fejedelmi személyek megszálló helye, mely csak néhány héttel ezelőtt *Mária Valéria* kir. hercegnőt és családját látta vendégül.

A fény helyett azonban tökéletes tisztaságú és a szükséges berendezésben hiányt nem szenvedő lakást nyújt minden oberammergau vendéglátó ház. Ez a körülmény hamarosan barátságossá, kedvessé teszi az otthont még a finnyás izlésű idegenekre nézve is. Egy előkelő francia hölgy, mikor megrendelte a jegyét, azt a kívánságát fejezte ki, hogy ő a községben akar lakni, mert nem véli, hogy máshol biztonságban érezhetné magát és kifogástalan tisztaságot találna.

Persze hogy nem teljesíthették a kérését, mert a községben vendéglakások nincsenek, hanem egy iparosnak a házában rendeztek be számára lakást. S a kényes igényű hölgy ezt a csinos és tiszta lakást annyira megkedvelte, abban annyira otthonosan érezte magát, hogy oberammergau tartózkodását nyolc napra nyújtotta ki.

A jegymonopólium tehát a látogató közönség ezreinek bajt, kellemetlenséget nem okoz. Elvégre

hogya a kis emberek bajainak enyhítése, a jelzálogkölcsön terén őket fenyegető veszedelmes csábítások következményeinek megszüntetése érdekében kezelt fogott a Katholikus Népszövetséggel.

A Jogvédő Iroda mindössze négy hónap óta foglalkozik az ingyenes jelzálog kölcsön közvetítéssel, és ezen rövid idő alatt a Népszövetség tagjai 246.000 kor. összeg erejéig kértek kölcsönt. S ezen kért kölcsönösszegekből az iroda közvetítésére és közben járására a Kisbirtokosok Országos Földhitelezete 136.800 kor.-t már folyósított és ki is fizetett a Népszövetség tagjainak.

Midőn ezekre olvasóink figyelmét felhívjuk, megjegyezzük, hogy a nevezett intézet alapszabályai értelmében csak mezőgazdasági művelés alatt álló ingatlanra és csak a *becsérték fele erejéig adhat kölcsönt*. De ez a hosszú lejáratú (amortizációs) kölcsön azután a legolcsóbb, mely félévi részletekben a legkedvezőbb feltételek mellett 20—65 év alatt fizetendő vissza. Természetes azonban, hogy az adós bármikor felmondhat és tartozását bármikor visszafizetheti. Részletes felvilágosítással szívesen szolgál tagjainak a Katholikus Népszövetség Jogvédő Irodája: *Budapest IV. Ferenciek-tere 7. sz.* Aki pedig még nincs a tagok között és kölcsönre van szüksége, iratkozzék be, hisz egy egész évi tagdíj csak 1 korona.

Hogyan választanak Nyitra megyében?

XVII.

Nem volna teljes a krónikám, ha kihagynám belőle a szavazatok kimutatását. Ime így szavaztak a községek:

	Bresztyenszkyre			Rudnaya		
	jelentk.	leszavaz.	elutasít.	jelentk.	leszavaz.	elutasít.
Privigye	64	52	12	89	89	—
Koos	42	26	16	38	38	—
Kiscsaula	41	24	17	15	15	—
Jalovec	22	11	11	5	5	—
Rásztocsno	36	25	11	13	13	—
Brusznó	26	17	9	1	1	—
Chrenóc	28	16	12	4	4	—
Nagycsaula	14	11	3	2	2	—
Lipník	22	16	6	—	—	—
Nádasér	28	19	9	22	22	—
Lazán	30	20	10	8	8	—
Berzseny	41	23	18	12	12	—
Pollusz	21	10	11	3	3	—
Kispróna	15	10	5	1	1	—
Poruba	26	16	10	2	2	—
Kanyánka	12	6	6	2	2	—
Necpál	20	5	15	2	2	—
Cigel	14	8	6	2	3	—
Szebedrázs	40	21	19	1	1	—
Nagylehotka	24	14	10	—	—	—

is Oberammergauba az ember nem mulatni, nem élvezni megy, hanem tanulni és épülni. Sőt inkább a közönségre nézve a jegymonopólium a lehető leghasznosabb és legelőnyösebb. Mert mi történne abban az esetben, ha a jegymonopóliumot megszüntetnék? A Cook-féle jegyiroda, mely mérhetetlen összeköttetésekkel és pénzzel rendelkezik, összevásárolná a jegyeket és azokkal világra szóló üzletet folytatna. Már most is, a mikor a jegyiroda csak a községektől szerezhet jegyet és egy-egy jegy után 3 márkánál nagyobb nyereséget nem szabad szednie, milliókra rúg az iroda nyeresége, mert ez az iroda még a mai rendszer mellett is talál módot arra, hogy a közönséget hatalmasan megsarcolja.

De ha nem volna a jegymonopólium, akkor a közönség teljesen ki volna szolgáltatva a jegyiroda kényének. A jegyek árát az iroda állapítaná meg, s minél nagyobb volna a jegyek keresettsége, annál magasabbak volnának az árak. A jelen játékévnél egy-egy első osztályú jegy ára minden bizonynyal legalább is 20—25 márka volna, holott most csak 10 márkába kerül.

A jegyirodától azután az egyes nagyvárosi szállók vásárolnák össze a jegyeket és így aki jegyhez akarna jutni, annak az illető szállóban kellene lakást vennie, még pedig azon az áron,

	Bresztyenszkyre			Rudnaya		
	jelentk.	leszavaz.	elutasít.	jelentk.	leszavaz.	elutasít.
Hradec	22	2	20	1	1	—
Bajmóc	3	3	—	45	44	1
Bajmócapáti	24	20	4	7	7	—
Kocúr	2	2	—	16	16	—
Dubnica	11	7	4	4	4	—
Alsósütóc	9	6	3	6	6	—
Felsősütóc	7	3	4	6	6	—
Gajdel	19	6	13	76	75	1
Tuzsina	26	9	17	82	81	1
Chvojnica	7	5	2	40	40	—
Cach	19	15	4	25	25	—
Szolka	10	7	3	3	3	—
Majzel	16	14	2	1	1	—
Handlova	207	127	80	114	114	—
Morovno	17	9	8	1	1	—
Németpróna	72	44	27	21	21	—

E szerint Bresztyenszkyre leszavazott 630, Rudnaya 667 választó. De miután 223 szavazót törvénytelenül, csupán a kitanított jegyzők bemondása alapján utasítottak el, így Bresztyenszkyre tulajdonképpen 863 érvényes szavazat esett, más-kép mondva a június 1-én és 2-án megejtett privigei választáson Bresztyenszky Kálmán 196 érvényes szavazattal nyerte el az érvényes szavazatok általános többségét. (Lásd a petíció nyomtatott példányát, a honnan ezen adatokat vettem.)

Úgy van?

Feleljenek: Csemez István, Knogler Gusztáv, Géci József és Gömöri Zsigmond, mint a privigei gonosz tett végrehajtói s így igazza volt Huszár Károly néppárti képviselőnek, amikor Rudnaya Alajost a privigei mandátum orgazdájának elnevezte.

Most nézzünk egypár jellemzőbb elutasítást, hadd legyen fogalmunk, milyen léha fogásokkal éltek a kioktatott elnökök. Fábik Bálint privigei választót azért utasították el, mert neve g-vel volt írva, ő pedig k-val írja. Minich Gergely koosi választót azért, mert tótosan: Gregor Minich szavazott. E miatt utasították el Chlpek Tamás (Tomáš Chlpek), Matyasko Bálint (Valent Matyasko), Matyasko György (Gyuro Matyasko) kiscsaulai választókat. Sloszár Mihály nádaséri választót azért, mert igazi néven Szloszár Mihály szavazott. Ily képen rabolták meg Szloszár János lazani választót szavazatától. Sidlo István nagylehotai választót azért, mert tótosan Štefan Sidlo mondta ki a nevét. Ugyancsak a nagylehotai Bonec Józsefet azért, mert igazi néven: Bonyec József, Richter András németprónai választót azért, mert Andreas Richternek mondta magát. Ezekre az elnök azt jegyezte meg: hogy Andreas, Gyuro,

Valent, Stefan nevű választók nem léteznek a névjegyzékben.

Dr. Haitsch Dezső bizalmi férfi többször rászólt Csemezre figyelmeztetvén őt esküjére és a törvényre. Csemez jókat nevetett ezekre a jóakarató figyelmeztetésekre és megfenyegette Haitschot, hogy lecsukattja, ha föl nem hagy erkölcsi prédikációival. Csemez és törvény. Nevetséges ellentét.

Ne feledkezzünk meg azokról a nagy hazafiakról sem, akik a privigei jogtiprásnál a legnagyobb érdemeket szerezték, amiért dupla lényegot kaptak. Ezek a kitűnő hazafiak a privigei járás jegyzői voltak. Ime a diszes névsor: Dosztal Gyula és segédje Backer Vilmos, Gregor Imre (ezt az urat ajánlom ml. Jedlicska Pál úr figyelmébe, mint aki e kitűnő férfinak a fiát ingyen iskoláztatja a nagyszombati konviktusban.) Bodnár István és segédje Mares Aladár, Rohács János és segédje Richter Ernő, Kmety István, Kozderka Flóris, Ceisel Béla és segédje Uskert János.

Chobodiczky János, Ferenczi Hugó és Gyurjak József segédjegyzők.

Ezek az emberek oly szerepet töltek be a választásnál, melyet a fentebbiek után kiki könnyen jellemezhet,

(Vége köv.)

Krónikás.

Ujdonságok.

Csapások éve.

Évtizedek óta nem sújtotta annyi elemi csapás az országot, mint a jelen évben. Az ököritői tűzvészől kezdve a legújabb áradásokig, végig suhant ezen az országon minden, a mi emberi életet és vagyont pusztíthat: orkán, jégverés, tűz és zabolátlán vizek zúgó árja.

Elemi csapások minden országot sújtanak, de a hol fejlett kulturális viszonyok vannak, ott ezek a csapások nem olyan iszonyatosak. A hol például szabályozva vannak az áradni szokott folyók és patakok, ott néhány napi esőzés nem idéz elő árvízveszedelmet. Nálunk még tömérdek sok a szabályozatlan víz, mert nálunk van pénz egy milliónak az elpocsékolására a választásoknál egy nagyon is értéktelen politikai alakulás érdekében, de nincs pénz népjóléti intézmények, vagyont és emberi életet óvó művek létesítésére. Szégyene az a mi közigazgatási rendszerünknek, hogy nyomorúságos kis patakok megdagadt árja szabadon garázdálkodhatik nagy területeken, telepeket, sőt egész községeket romba dönthet, holott talán anyagi áldozatok nélkül a már rendelkezésük az ő eszményi fenségében, léleknevelő vallási jellegeiben megcsorbítás nélkül fentartassék.

Az oberammergau-i ember szíve örül, ha az ő vendége ilyen eszményi vonatkozás szerint gondolkodik és érez erről az előadásról. Azért fordított ez a nép nagy gondot az előadások *zenéjére is*.

Nehéz volna megmondani, hogy tulajdonképpen minő jellegű zene ez. Amily bizonyos, hogy ez a zene nagyban hozzájárult a passiójátékok világhírűvének keletkezéséhez, épp olyan igaz, hogy az oberammergau-i zene az ő határozatlan jellege mellett is lélekbilincselő hatást gyakorol a közönségre. A zene- és énekkarnak egy-egy előadás alatt roppant nagy szerepe van, 18 előkép alatt kíséri az énekkart, vagy a solo-énekeket, a nagy jelenetek közti időben pedig, mikor a főszavaló, a bevezető beszédek recitátora a hallgatóságot a következő jelenetre előkészíti, a főszavaló által kifejezett gondolatokat és érzelmeiket a zenekar magyarázza, a kedély és a képzelőtehetség megragadó nyelvén.

Van ebben a zenében sok vonás az egyház szertartásos zenéjéből, van ebben Palestrina-dallam, vannak Mozart-Händel-Haydn és Wagner-féle árnyalatok. A zenemű szerzője *Dedler Rókus* az említett zenemestereknek lelkes és tehetséges ta-

melyet a hoteltulajdonosnak tetszenék megszabni. Kétszeresen sarcoltatnak meg ily módon a közönség, melynek ezenkívül még az sem válnék a javára, hogy az előadás napján sietve kellene odautaznia a helyszínére München, Innsbruck, vagy más városból s a tömeges utazásnak kényelmetlenségétől fáradtan, vagy talán megbosszantott lélekkel kellene részt vennie a nyolc órán át tartó előadásban, mely már tárgyánál fogva is teljes szellemi és testi frisseséget és kedélynyugalmat kíván a hallgatóságtól.

Ezek az okok indították a községi előjáróságot arra, hogy a jegymonopóliumot a jegyirodák csábító ígéretei ellenére is fentartsa. A Cook-cég a jelen játékév kezdetén 2 millió márkát ajánlott fel a községnek azon esetre, ha átengedik neki a jegyek elárúsításának kizárólagos jogát. Az ajánlat rendkívül kecsesítő volt, mert a község nem dolgozott volna rizikóra, nem lett volna veszélye a jegy eladással, és olyan összeget kapott volna, a minőt a házi kezelés mellett nem fog bevenni. Mégis visszautasították az ajánlatot, mert az lehetővé tette volna a jegyekkel való csúf üzérkedést s ezzel a passiójáték nemes, ideális céljaira árnyat borított volna.

Valóban alig találunk szavakat annak a törekvésnek méltó kiemelésére, hogy a passióját-

kezésünkre álló műszaki erő segítségével a széles elemet biztos mederbe szoríthatjuk volna.

Csodákat ne várjunk az Istentől, mert ő a feleslegesebben nem bővelkedik. A mit az emberi szorgalom és iparkodás megteremthet, azt meg is kell teremtenie. És akkor minden bizonynyal csökken a katasztrófák hatásának vése. Segíts magadon és az Isten is megsegít!

Személyi hírek. Forster Gyula báró korosi nagybirtokos, az országos emlékek bizottságának elnöke fürdőhasználatra Wiesbadenbe utazott. — Fülöpp László nyug. esperes-plebános Marienbaddól visszaérkezett Nyitrára.

Az esztergomi egyházmegyéből. Gunda Jenő drégelypalánkai káplán Érsekújvárhoz küldetett 3-ik káplánnak. Az Esztergomi Kereskedő Ifjak önképző egyesülete a Rózsa Vital távozásával megüresedett elnöki széket Takács Gedeon bencés tanárral töltötte be.

Kinevezések. A pénzügyminiszter Rózsa Lajos felmérési díjnokat a nyitrai felmérési felügyelővel felmérési növendékké; Rédeky Imre nyitrai adóhivatali gyakornokot a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tisztte a tenkei adóhivatalhoz kinevezte.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a trencsényi állami felsőbb leányiskolához Kárpáthy Juliát megbízott tanítónőnek és Sárbert Saroltát internatusi nevelőnőnek nevezte ki.

A pénzügyminiszter Székvik Kálmán végzett joghallgató, nyitrai lakost a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá a nyiregyházi pénzügyigazgatóságához kinevezte.

Uj plebános. Baziuban Plathy János grinádi plebánost választották meg plebánossá, a ki a székesi egyházmegyéből lépett át az esztergomi főmegyebe.

Bérmálás. Dr. Köhl Medárd esztergomi segédpüspök f. évi október hó 1-én Nagyszombatban, október hó 2-án pedig Szereden fog bérmálni.

Eljegyzés. Ifj. gróf Apponyi Antal, néhai gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagya fia, eljegyezte Brüsszelben Lindes Eugenia úrhölgyet Szentpétervárról.

Matulay Vilmos, assakürthi róm. kath. kántortartó eljegyezte Missurovsky Karolin okl. óvónót Nyitráról.

Tanulmányuton. Dr. Berényi Sándor munkáspénztári orvos 6 heti szabadságidőt kapott a munkáspénztár igazgatóságától orvosi tanulmányok céljaira. Nevezett városi gyakorló orvos jelenleg a wieni egyetem fogászati és fogtechnikai klinikáján képezi ki magát ezen szakmában specialista orvossá és Nyitrán fogászati műtermet nyit. — Wienben e tekintetben szerzett tudását Berlinben fogja kiegészíteni azon célból, hogy új szakmáját a legmodernebb vívmányokkal felszerelve művelhesse.

nitványa. A Dedler-féle zeneművet Feldigl az 1900-iki játékv karmestere dolgozta át s erről az átdolgozott műről a „Berliner Tagblatt“ zenekritikusa úgy nyilatkozott, hogy ennek a műnek nem szabad megváltoznia, mert habár nélkülözi is a sajátos zenei jelleget, de annyira szívhez szóló, annyira világos és alkalmas az érzelmemagyarazatra, hogy e tekintetben semminő coloratúrával sem lenne pótolható.

Harminchét tagból áll a zenekar, melynek jelenlegi vezetője Wittmann Lajos, Münchenben tanult zeneakadémikus. A zenekarhoz 40 tagból álló vegyes (12 sopran, ugyanannyi alt, 8 tenor, ugyanannyi bassus) énekcsatlakozik.

Ezen zenekaron kívül van még 60 tagból álló fúvós zenekar, melynek azonban a passiójátékoknál nincs szerepe, hanem a játék előtti napon este bejárja a községet s klasszikus zenedarabok előadásával előkészíti a vendégek hangulatát a másnapi passiódrámához. Mialatt a kar játszik, kigyulnak a villamos ívlámpák, a község felett emelkedő dombon pedig bengál fényben ragyog fel a II. Lajos bajor király által ajándékozott Kálvária-csoport, mely Németországnak legnagyobb kőmonumentuma.

Ilyen hatások szűrik, tisztítják a közönség kedélyérzelmeit s megalapozzák lelki világát a nagy vallási misztériumok hatásainak befogadására.

Nyugalomba vonuló esperesek. Mint halljuk, a nyitrai alesi esperesi kerületnek mindkét alesi esperese, Steinhöffer Gyula dr. és Lelkes Adolf a jövő év folyamán nyugalomba vonul.

Népszövetségi gyűlés lesz szeptember 18-án Nyitraereszlényben Szmeccsányi György orsz. képviselő elnöke alatt. Szónokolni fognak: Bartos János, Bresztjenszky Kálmán és Gramantik Agoston. Miat halljuk nagy vidékről készülnek megjelenni ez impozánsnak ígérkező gyűlésen.

Arcképleleplezés. A nyitrai városi ipartestület folyó hó 11-én d. u. 4 órakor két érdemdús tagjának arcképleleplezési ünnepélyt tartja a testület helyiségében. Este 8 órakor az ünnepelték tiszteletére társasvacsora lesz a „Hungaria szállóban“. Egy teríték ára 2 korona 60 fillér. Előjegyzések eszközölhetők az ipartestület helyiségében.

A zsinatvizsgáló bizottság ülése. A nyitraegyházmegyei zsinatvizsgáló bizottság f. hó 7-én Czeizel Gábor prelatus, nagyprépost elnöke alatt ülést tartott az üresedésben levő kiszuczaujhelyi és alsómarikói plebániai ügyében. Kiszuczaujhelyre 5-en pályáztak, Alsómarikóra csak egy, Hegyesmajthényra a pályázat meddő maradt.

Köszönetnyilvánítás. Gróf Batthyány Vilmos dr. püspök és apostoli adminisztrátor úr ó Meltósága a Barátságadain ujonnan építendő r. k. iskola és a tanítói lakás részére megvette a telket, valamint az építési költségek fedezéséhez egyezer koronával hozzájárult. Ezen kegyes adományért a szegénysorsú barátságadai hívek és iskolások nevében ezton is legbensőbb háláját és köszönetét fejezi ki Simoncsics János iskolászeki elnök.

A nyitrai r. kath. főgimnáziumban f. hó 3-án értek véget a beiratkozások. 459 tanuló iratkozott be, körülbelül ugyanannyi, mint a múlt tanév elején. Osztályfőnökök lettek: Dobránszky Ede az I. A., Jankovich Ferenc az I. B., Forgács János dr. az II. A., Káleta Máté az II. B., Csonka Mihály az III., Hatala István dr. az IV., Kocsis József az V., Schandl Béla a VI., Miklósy Ferenc a VII., Kopp Tibor dr. az VIII. osztályban.

Vallásilag a tanulóiifjúság így oszlik meg:

Osztály	kath.	izr.	ág.	ref.	g-kel.
I. A.	42	—	—	—	—
I. B.	21	24	—	1	1
II. A.	40	—	—	—	—
II. B.	25	20	1	1	—
III.	39	9	1	—	1
IV.	49	11	1	1	—
V.	39	8	1	—	1
VI.	30	10	1	1	—
VII.	31	9	1	—	—
VIII.	21	14	1	2	—
Összesen	337	105	7	6	3

Halálozás. Raska József nyitraegyházmegyei növendékpap, első éves theologus Rajeczen szülei házában meghalt. — Nyugodjék békeben!

A nyitrai irgalmas nővérek templomának belső megújítására és felékesítésére utolsó kimutatásunk óta ismét nagyobb összeget kivevő adományok folytak be. Ötven év alatt, a mióta a templom fennáll, számosan találták meg ebben a szent hajlékban lelki tápiálékukat, merítették ott erőt az élet küzdelmeire, nyertek vigaszt és megnyugvást. Az életutak szetszörták őket az ország különböző részeibe, de a távolból is szívesen emlékeznek vissza az áhitatnak azon perceire, melyeket a nyitrai irgalmas nővérek templomában eltöltöttek. Szívesen áldozzák is most fillereiket az ötven éves jubileum alkalmából (1911. szept. 8.) ékesítésre váró templom céljaira.

Az újabb adományok a következők:
Egy névtelen 10 kor., B. A. 5-60 kor., Budapest Gát-utcai Missióház 10 k., Árpásky Jaja 22 k., N. N. 1 kor., Duben M. 3 k., K. J. M. 22 k., Isten nevében 10 kor., Sándorfi N. Lopassó 10 k., Krausz Irma, Krisztina 1-1 k., Krausz Janka 5 k., Fábosné Pöstyén 1 k., Hamara F. gyűjtése 40 kor. Összesen 141.60 korona.

Hozzáadva a lapunk augusztus 27-iki számában kimutatott 5755-86 koronához, lesz főösszeg 5897-46 kor. — Isten fizesse meg! (Folyt. köv.)

Árviz Nyitra- és Trencsénmegyében. Bajmócz község a napok óta tartó eszések miatt ugyszólván teljesen elguszult. A falut árviz öntötte el, ezenkívül pedig eddig ismeretlen okból tűz támadt, melytől néhány óra alatt az egész falu lángokban állott. Az udvarokat elöntött árviz miatt az oltás csaknem lehetetlen volt. Mialatt a falut a tűz pusztította, a határt hatalmas

jégeso verte. A termést, gyümölcsöt a jég tönkre verte. Nyitraegye alispánja megkereste az országos törvényhatóságokat, hogy a koldusbotra jutott községet segítyezzék.

Felsőszucs trencsénmegyei községet a rajta keresztül folyó kis patak, mely a több napos esőtől megáradt, teljesen elárasztotta. Eddig számos ház összedőlt és tömérdek háziállat pusztult el. Több ember eltűnt. Trencsénből két század katonaság ment Szucsra, hogy a mentési munkálatoknál segédkezzék. Az egész megyében árvizeszedelemtől tartanak, mert a Vág vize folyton duzzad.

A Vág vize elárasztotta Trencsén sok háznak udvarát és pincejét. Vágbékás község teljesen víz alatt van. A vonatok több helyütt megakadtak. A megyének csaknem húsz községet elöntötte a Vág vize. Zsolna alacsonyabb fekvésű hegyei víz alatt vannak. A Vágon különféle tárgyak és állati hullak úsznak lefelé. A vashidakra, melyeket veszély fenyeget, ügyelnek s minden órában jelentést küldenek a víz állásáról. Több község segítyezést kért. A Vág völgye tengerhez hasonló. A Vág elöntötte Csákkalva, Trencsén, Vágbékás, Trencsénpüspöki, Nozrotelep, Melsic stb. külső területét. Trencsén város katonai gyakorlótereit, a sporttelepek, trencsénpüspöki temetője, Vágbékás és Diósfalu kertjei víz alatt vannak.

Az államtitkár úr mandátumai. A házszabályok rendelkezése szerint a képviselőház összeülése napjától számított harminc nap alatt a több helyen megválasztott képviselők nyilatkozni tartoznak, hogy melyik kerület képviselőjét tartják meg. A törvény és a házszabály nyilvános rendelkezése dacára Kálmán Gusztáv mindezeideig nem mondott le egy mandátumról sem, pedig három helyen is megválasztották. Az államtitkár úr azzal mentegeti magát, hogy mivel zsolnai mandátumát kérvénnyel támadták meg, addig a többiről sem mond le, míg a petíció sorsa el nem dől. Persze ez nem megy olyan hamar. Néha évekig is eltart, míg a kuria ítélt. Kálmán úr tehát évekig szeretne három kerületet képviselni a helyett, hogy ha oly nagyon tisztának érzi a zsolnai mandátumát, akkor miért nem mond le a másik két mandátumról? Vagy ha félti a zsolnai mandátumot, miért nem választ egyet a másik kettő közül?

Petíciók tárgyalása. Emilitettük annak idején, hogy a vágvécsei munkapárt nem tudja elfelejteni a választásoknál szenvedett vereséget s okvetlenkedésében odáig ment, hogy Ajtics-Horváth Dezső mandátumát petícióval támadta meg. A Kúria választási tanácsa a petíciók tárgyalására ez évi dec. 28-át tűzte ki. — Ugyancsak ez a tanács fogja tárgyalni 1911. január hó 24-én a gróf Teleky József érsekújvári mandátuma ellen beadott petíciót, minden bizonynyal sokkal erősebb jogi alapon, mint a vágvécsei munkapártét.

Paktálás Hodzsákkal. Közétettük lapunk múlt számában Lits Gyula nyug. honti főispánnak a FMKE ez évi közgyűlésén tett nyilatkozatát, melylyel leleplezte Rudnay Bélát, a korponai kerület orsz. képviselőjét, aki megpaktált a nemzetiségiekkel, Hodzsával és a Slovensky Tyzdennik-kel, hogy az ő segélyükkel képviselővé választassa meg magát. Azóta Rudnay Béla cáfoló nyilatkozatot adott közre az „Az Ujságban, melynek azonban most már semminő értéke nem lehet. Akkor kellett a jeles hazafinak tiltakoznia, mikor a szekerét tolták Hodzsák, meg a Tyzdennik. Akkor azonban hallgatott mint dinya a fűben, most azonban könnyű dolog újra a nagy magyart adni, mikor már nincs szüksége a nemzetiségi atyafiak vótumaira. Elvégre is azon paktumot okmányokkal nem lehet bizonyítani, a tények pedig — az egyedüli bizonyítékok — időfolytán veszítenek a bizonyító erejükből, sőt feledésbe is mennek. Különbem nem csak Rudnay Béla, hanem öcsse Rudnay Alajos bajmóczai oltárnok is, az ő hírhedt privilegyei kalandjánal igénybe vette a nemzetiségiek segítyezését. Lazán községben ugyanis az oltárnok urat, egy pap támogatta, aki ma már nemcsak nemzetiségi ember, hanem erős socialdemokrata is. De az ipse olyan fogadtatásban részesült, hogy jónak látta távozni volt parochiájának a területéről. Maga az oltárnok is egészen nemzetiségi szellemű programbeszédet mondott Lazánban. Ezek is tények, melyekkel szemben hiába való az utólagos „hazafiu“ rugdalózás. Az új liberális éraba különbem is egészen jól beillik a Rudnay-féle hazafiság, azért kar röstelkednie miatta annak, aki szívével lekével ehhez az új érához tapadt. Követhetik az urak egészen bátran Tisza István vakmerőségét, Khuen-Hédervary cinizmusát. Bizonyosak lehetnek róla, hogy érdemekre tesznek szert.

Rudnayt egyébként Czobor László v. orsz. képviselő is leleplezi „Az Újság” szept. hó 9-iki számában közzétett nyilatkozatában, mely így szól:

A mult választáskor — mint jelölt — szembe kerültem Rudnay jelöltségével. Ennek a küzdelemnek legelején levelet kaptam Slávik Györgytől, a tót nemzetiségiek helyi látható fejétől. Ebben a levelben Slávik ev. lelkész kijelentette, hogy elvtársaival együtt rám fog szavazni, ha megígérem, hogy támogatni fogom az általános, egyenlő, titkos szavazati jogot és elősegítem a nemzetiségi törvény végrehajtását. Én ezt visszautasítottam és többek közt megírtam azt is, hogy a nemzetiségi gimnáziumok megszüntetendők lennének, azonban a nemzetiségi nyelv a középintézetekben, melyek nemzetiségi területen találhatók, fakultative tanítandó lenne. Erre a válasz az lett, hogy Slávik és társai (körülbelül 800 szavazat) tölem elfordultak és méltányolva azt, hogy „a magyar közművelődésnek gyerekkora óta munkása”, utolsó emberig Rudnaya szavaztak. Én pedig — miután a magyar közművelődést gyerekkorom óta nem munkáltam — elbuktam. Ipolyság, 1910. szeptember 6-án. Czobor László, Hont vármegye nyug. alispánja.

Esküdtek névsora.

Rendes esküdtek: Erdélyi Karoly gazdasági Komjáth, Maher Péter könyvelő Ny.-Zsombokret, Krachun István tisztartó Malánta, Zettner János számtartó Bori, Bárány Mednyánszky Imre földbirtokos Luka, Werner Adolf földbirtokos Ny.-Rudnó, Géber Kornél gazdasági Malántha, Mikula József földmives Ny.-Szucsány, Dr. Nadas József ügyvéd Miava, Lányi Vilmos földbirtokos Vágújhely, Mihalek József baromfitenyésztő Brezova, Tóth Antal földmives Kis-Kér, Taraszovics János malomtulajdonos Nagy-Surány, Héder János kisbirtokos Szent-Mihályúr, Rozári István fűszerkereskedő Galgóc, Saskó Karoly nyug. körjegyző Brezova, Czobor Béla földbirtokos Sarlóka, Kántor Kálmán földmives Kis-Kér, Leidenfroszt Károly jószágfelügyelő Ürmény-Mezőkeszi, Dr. Mitter Jenő ügyvéd Szakolca, Velcsy Geza földbirtokos Janofalu, Zelenka Dániel földbirtokos Szobotist, Birmann Zsiga szeszereskedő Vágújhely, Baranyai János földbirtokos Alsó-Szilőlös, Arje Jenő könyvelő Vágújhely, Dr. Gerber Adolf ügyvéd Szenic, Král József földmives Belaudvarnok, Bischitz Jenő lókereskedő Érsekújvár, Luprich Tamás földbirtokos Privigye, Goyer Pál jószágfelügyelő Vajk. — Helyettes esküdtek: Somogyi Simon úgynök Nyitra, Ruscsák Aladár vegyes kereskedő Nyitra, Streihammer Antal földbirtokos Nyitra, Schiller Henrik kávé Nyitra, Tóth Gyula főerdész Nyitra, Vámos Rezső szabó Nyitra, Raidner Ferenc háztulajdonos Nyitra, Virsik Gyula cipész Nyitra, Vass Mór háztulajdonos Nyitra, id. Kirchner Antal háztulajdonos Nyitra.

Sörárpa-kiállítás Berlinben.

A Berlinben rendezendő ez évi sörárpa- és komlókiállításra vonatkozólag a *Nyitrai Gazdasági Egyesület* a következő felhívást intézte a vármegye gazdáihoz:

A berlini erjedestani intézet folyó évi október havában sörárpa- és komlókiállítást rendez. A midőn erről értesíteni van szerencsénk, tisztelettel kérjük, méltóztatassék ezen a kiállításon gazdaságában termelt árpamintákkal résztvenni és ebbeli szándékát egyesületünkkel, valamint az Országos Magyar Gazdasági Egyesület üzemosztályával (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) sürögősen tudatni.

A kiállításon való részvételből a termelőknek semmiféle kiadás nem háramlik, mert a helyi rendező-bizottság a kiállításra jelentkező termelőknek a napi áron felszámított árpa- és komlóminták értékét, valamint ezen mintáknak szállítási költségeit a termelők lakhelyétől Budapestig — ahol a minták összegyűjtetnek — megtéríti. Az összegyűjtött minták szállítási költségeit Budapesttől Berlinig, valamint Berlinben a kiállítás terdját szintén a helyi rendező-bizottság viseli.

Sörárpa-kiállításunk szempontjából reudkívül nagy fontossággal bír, hogy a berlini kiállításban a magyar termelők árpamintákkal minél nagyobb számban szerepeljenek, mert külföldi vevőink csakis úgy fognak gyarapodni és vásárlás céljából idővel növekedő mértékben közvetlenül a termelőkhez fordulni, ha az ilyen speciális kiállításokon meggyőződhetnek arról, hogy milyen arut hol kaphatnak.

Annál is inkább indokolt, hogy Igen Tisztelt Tagtárs Úr a berlini kiállításra árpájával résztvegyen, mivel ez az ezevben elmaradt pozsonyi sörárpa-vásárt némileg pótolja és a fogyasztót a termelővel közelebb hozza.

Kívánatos, hogy vármegyénk, mint amely a

magyarországi sörárpa termelésben eddig vezetett, az ideai berlini kiállításra is hírnevének megfelelően! Hazafias tisztelettel: *Mezey Gyula* s. k. elnök. *Sándorházi Lajos* s. k. titkár.

Megjegyzés: A jelentkező termelőknek szives kitöltés céljából az Országos Magyar Gazdasági Egyesület azonnal megküldi a mintákhoz csatolandó rovatos íveket és részletes utasításokat. A kiállítandó árpamintákból 10—10 kg. küldendő az Országos Magyar Gazdasági Egyesület címére.

Állami támogatás a munkások nyugdíjgyűjtésére. A Magyarországi Munkások Rókkant- és Nyugdíjgyűjtése 1907. óta három éven át évi 5000 korona állami támogatásban részesült. A kereskedelmi miniszter, méltányolva az egyet közhasznú működését, az állami támogatást további 3 évre engedélyezte s annak a folyó évre esedékes ötezer koronás első részletét az egyletnek tegnap kiírtette. Az egylet központi választmánya pákai Kölber Alajos udvari kocsigyáros elnöklésével tegnap tartotta rendes havi ülését József-utca 23. sz. a. saját házában, melyen Katits Antal igazgató jelentéséből örömmel vettek tudomásul, hogy az egylet vagyona az idén kilencszázezer koronával növekedett s a hat millió koronát jóval fölülhaladja. A tagok száma szintén rohamosan növekszik s az idén belépett 23 ezer új taggal a rendes fizető tagok száma a százhuszszetret elérte. Az idén 55 új főképző alakult, ezek száma országsszerte 346-ra emelkedett. Az egylet kiváló jótékonyágának föltüntetésére megemlítiük, hogy eddig 870 elaggott és rokkant tagjának, továbbá 249 árvának nyújtott rendes támogatást s 1903. óta mostanig kilencszázezer koronát meghaladó összeget fizetett ki segélyekre. Legutóbb Körnöczbánya sz. kir. főbányaváros lépett be 200 koronával az alapító tagok sorába. Az egylet központi irodája Budapestben, József-utca 23. sz. alatti saját házában van, a hol szívesen szolgálnak az egylet felől bővebb fölvilágosítással. — Az egyletnek városunkban is működik egy nepes főképzőtára, a hol az érdeklődők tájékozást kaphatnak.

Iskolaszéki tagválasztások Nyitrai városban.

A nagyapócsányi kath. iskolaszék új tagválasztások előtt áll. Reméljük, hogy ez az új iskolaszék új életet is jelent az ezernyi bajjal küzdő nagyapócsányi r. kath. iskola életében. Hogy kik lesznek az új iskolaszék tagjai, vagyis, hogy kiket helyez a katolikus nép e fontos állásokba, azt e sorok írásakor még nem tudjuk. De bízunk abban, hogy Nagyapócsányi korrek gondolkodású népe nem fog ellenszegülni a jó szándékot vezető azon felfogásának, mely az iskolaszékbe olyan tagokat akar beválasztani, akik nemcsak katolikus gondolkodásukkal, hanem értelmi rátermettségükkel s a polgárság előtti tekintélyükkel is hasznára válnak a katolikus iskola ügyének. S reméljük, sőt már látjuk is, hogy a nagyapócsányi intelligencia végre valahára fölhangy azzal a sajnálandó felfogással, mely a katolikus iskolában egy roskadozó kunyhót s a kath. iskolaszékben rövidlátású emberek obskurus gyülekezetét látja. Reméljük, hogy jószándékainkat s a katolikus iskoláért való lelkesedésünket megérti Nagyapócsányi intelligenciája s derek polgársága. De történjék akárhogy, helyezzen a nép bizalma akárkit e most különösen fontos állásokba, egy pár őszinte szavunk van a megválasztandó iskolaszéki tagokhoz.

Soha oly érdeklődés nem mutatkozott e választások iránt, mint most. S ez azért van, mert egy iskolaszékre sem vart oly fontos és nehéz felelet, mint a mostanira. Kiemelni a katolikus iskola ügyét slaqualásából, vagy világosan mondva: dönteni a kath. iskola léte vagy nem léte fölött. Mert a mostani élet az nem élet. Mily reményekkel zártuk le a tavalyi iskolai évet. Szülők és hatóságok egyaránt meggyőződhetek arról, hogy a kath. iskolában ép oly komoly és alapos munka folyik, mint az államiban. Reméltük, hogy a szülők már nem fognak félni gyermekeiket gondjainkra bízni — s a szomorú valót az, hogy minden igen nagy rendtelenségben kezdődik a beiskolázás.

S e szomorú ténynek az okát abban találjuk meg, hogy iskolaépületünk egyáltalán nem felel meg a modern iskola követelményeinek. Sem tökéletes berendezése, sem udvara, sem tisztességes mellékhelyiségei nincsenek. Ezért vessz kárba a tantestület munkáját, ezért jönnek oly lassan hoz-zánk a növendékek. — Az első feladat tehát a katolikus iskola felépítése. A feladat nem új s hogy eddig miért és kiért nem valósult meg, arról nincs módunk és helyünk most beszélni. Különben is rekriminációkkal semmire sem megyünk. Tettekre van szükségünk. Az új iskolaszéki tagok

állásukat ne tekintsek csak megtiszteltetésnek, hanem komoly és fontos feladatnak. E komoly és áldásos munka reményében bizalommal nézünk a küszöbön álló iskolaszéki választások elé és hön óhajtuk, hogy az új iskolaszéki tagok elnökükkel, a plebánossal egyetemben egy szívvel, egy lélekkel vigyék dülőre iskolánknak régóta vajdó, s most már igazán halasztást nem tűró ügyét.

Veritas.

Kabaréestély. Fényesen sikerült kabaréestélyt rendezett a vigalmi bizottság vasárnap a színházban, melynek nézőterét a fürdővendégek, valamint Pöstyén és környékének közönsége zsúfolásig megtöltötték. Az estélyt *Erdőssy Vilmos* szellemes konferánza vezette be. Ezt követte *Orosz Miklós* palóc monológja, melyet a közönség zajosan megtapsolt. Ezután következtek a fürdőzenekar tagjai által előadott humorisztikus zeneszámok, melyek a közönséget könnyezésig megeveztették. Az első zsúr című egy felvonásos vígjátékban kifünő alakítást nyújtott *Erdőssy Vilmos* a férj szerepében. Ugyanez áll pártuernojáról *Fridrichovsky* Kamilla úrhölgyről, a ki a feleséget adta. Diszkrét alakítás volt a *Kubiss* Rezsőé, aki a háziarát szerepét töltötte be. Szűk korlátok közé szorított szerepe dacára figyelemreméltó játékot produkált *Orosz Samu*, mint szolga. A vígjátékot követte *Fridrichovsky* k. a. föllepte, aki magyar és német kuplékat adott elő oly rutinnal, akárcsak egy hivatásos szonett. A közönség percekig tapsolt a kellemes hangú műkedvelőnek, aki több dalát kénytelen volt megismételni. Ugyancsak kuplékat adott elő *Orosz Samu* is zajos hatással. A kuplékat egy zenei móka követte, melynek szereplőit *Grosskopf* Marcóné úrhölgyet és *Berger* Józsefet a közönség meleg ovációban részesítette. Az estélyt *Orosz Samu* és *Orosz Miklós* humoros fürdő jelenete rekesztette be, melynek helyi vonatkozású dialógjain sokat nevetett a közönség. A sikerült rendezés *Erdőssy* titkár érdeme. A zongorakíséretet *Birkhofer* Cillike k. a. és *Grosskopf* karmester látták el. — A fürdőt f. h. 7-ig 12,357 bejelentett vendég látogatta.

A teletszövetség közgyűlése.

A nyitrai keresztény szociális munkástelep tagjai szept. 18-án vasárnap d. u. 4 órakor a szociális egyesület nagytermében gyűlést tartanak. Tárgysorozat. 1. Jelentés a bizottság eddig tett intézkedéseiről. 2. Az elővételi joggal kapcsolatos ellennyilatkozat szöveg megállapítása. 3. Az utak rendezése. 4. A partvédelem. 5. A bizottság kiegészítése. 6. Egyéb indítványok.

Tisztelettel felkérem ez uton is az összes tagokat, hogy megjelenni sziveskedjenek, mert a hozandó határozatok az összesekre kötelezők lesznek. — Nyitrán, 1910. IX./10. Dr. *Kaszala* János igazgató.

Hogyan szállítsuk a szőlőt?

Fontos kérdése ez a szőlőgazdasátnak. Mert eddig is az volt a baj és így kár, hogy a magyar gazda nem igen ért a szőlőcsomagoláshoz. Legalkalmasabb a szőlőszállításra a kosár. A kosár ruganyos lévén, legtöbb védelmet nyújt az összerázás ellen. Figyeljünk a kosárba való csomagolásnál is a következőkre: 1. Legyen a csomagolás tömött. Ha jó tömött a csomagolás, azaz ha minden hézag jól, gondosan ki van töltve, akkor a gyümölcs nem fog a csomagban zötyögni. Pedig ez a földolog ám! 2. Tegyük a kosár fenekére finom papirt vagy fórgácsot. Arra tömötten egy sor szőlőt. Rá tiszta papírost, vagyis borítsuk be. Így felváltva rakjuk meg a kosarat nemcsak a színég, hanem meg azonfelül is, hogy a fedél a szőlőt gyöngően beszorítsa, hogy annál tömöttebben essék egymásra. 3. Ne legyenek a fürtökben kifakadt vagy rothadt szemek. Az ilyen szemeket olóval kell gondosan kimetszeni. Elég egy rossz szem, hogy a többiek is megromoljanak az úton. 4. Inkább vastagabb héju szőlőt csomagoljunk.

Piaci csendélet. Kutánics Istvánné elárúsító szőlőt vásárolt Bencz Ferencné zserei asszonytól. Az alku sehogy sem birt létrejönni köztük. Kutánicsné e miatt dühbe jött és a falusi asszonyt arculütötte. A jelenlevők a kofa ezen különös eljárása fölött megbortáncoltak és az asszonyt a városházára küldték, hogy tegye meg a feljelentést ellene.

Lopás. Kotlár Jánosné cigányasszony, ki lopás miatt már számtalanszor állt a bíróság előtt, f. hó 8-án ismét szerencsét próbált Nyitrán. Elátogatott Offenberger Mór Tóth Vilmos-utcai lakos udvarába és a libaketreből egy hízólibát elemelt. Ép a mikor távozni akart zsákmányával, csípte el a tulajdonos. A libát tőle elvette és rendőrt hivatott. A rendőrök a tolvaj cigányasszonyt a városházára előállították.

A zárdái varrósiskola. A nyitrai irg. nővérek zárdájában létező varrósiskola, melyben eddig csak fehérnemű varrást tanulhattak a leánykák — folyó évi szeptember hó 15-től kibővült a *felső-ruha* szabása és varrásának tanításával. A fizetési illetmények a tanulási időtartam szerint megegyezés folytán állapították meg. Úgy fehérnemű, mint felső-ruha rendeléseket elfogad a varrósiskola eljárásága.

Polgári iskola megnyitása. A nyit-rabainai polgári fiúiskola f. évi szept. 10-én nyit meg. *Takács* Bela kir. tanfelügyelő és *Guzvenits* Vilmos esztergomi segédtanfelügyelő jelenlétében, nagy ünnepélyességgel.

Cirkusz Nyitrán. A Willand cirkusz f. hó 5-től 8-ig bezárólag előadásokat tartott városunkban. A kedvezőtlen időjárás csökkentette ugyan az előadások látogatottságát, de még így is nagyszámú közönség nézte az érdekes produkciókat. Főképp a betanított medvék mutatványai keltették nagy érdeklődést. A cirkusz f. hó 9-én Érsekújvárra utazott, a hol 3 előadást fog tartani.

A privigyei főbíró bizonylata. *Abaffy* Adolf privigyei főbíró az alábbi bizonylatot állította ki. Hogy mi célból, annak a kiderítését a privigyei néppártra, a bizonylatban foglalt súlyos valótlanosságok feletti bírálatot pedig lapunk olvasó közönségére és a Kir. Kúriára bizzuk.

Bizonylat.

Melylyel a privigyei járási főszolgabírói hivatal bírói kara hitelesen bizonyítja, hogy a privigyei választó kerületben a politikai pártok közötti hangulat feltűnően izgatott volt s a néppárt részéről különösen a választás előtt nagy izgatások, többrendbeli megfélemlítések, szóbeli és tettleges bántalmazások voltak észlelhetők, az 1910. évi jun. 1. és 2-án megtartott országgyűlési képviselőválasztás azonban rendben és szabályszerűen folyt le.

Privigye 1910. aug. hó

Abaffy Adolf.

Részvénytőke-emelés. A galgóczi takarékpénztár igazgatósága elhatározta, hogy a pénztárat részvénytőkéjének 240,000 koronáról 360,000 koronára való felemelését a f. hó 25-én tartandó rendkívüli közgyűlésnek javaslatba hozni. Ennek folytán a pénztárat új részvényeket is bocsát ki, 300 korona névértékkel. Minden részvényesnek jogában áll 2 drb régi részvény ellenében egy új részvényt vásárolni. A takarékpénztár a részvénytőke emelése által szélesebb pénzügyi alapot akar vetni üzleti számára.

Színház. Érsekújvárott f. hó 8-án kezdte meg előadásait *Molnár* Gyula a dunatúli színház igazgatójának színtársulata. A társulat körülbelül 15—20 előadást fog tartani.

Az „Élet“. Új köntösben, új kiadóhivatal és új szerkesztő tolla alól került ki az „Élet“ lekujabb szept. 4-iki száma. A lap megcsinosodott; külső alakja, elegáns kiállítása és nívós tartalma egyaránt jelezni kívánja, hogy az új szerkesztőség is teljes tudatában van nagy feladatának.

Mindenesetre elvárja, mert el is várhatja, hogy a művelt magyar intelligens családok felismerjék a lapban saját legnagyobb és legtisztább létezőik képviselőjét.

Álljanak melléje és tehetségük szerint mozgassák elő továbbfejlődését azon az úton, melyen bizony van még elég sok és nagy nehézség.

De nincs és nem is lehet olyan akadály, melyet a megértő lelkeknek, közönségnek és szerkesztőségnek meleg együtt érzése le ne küzdene.

Az új szám tartalma a következő: Szíves üdvözlétül. Izsók Alajos. — A kenyérritató eskőről. Prohászka Ottokár. — Székely Bertalanról. Nagy Sándor. — Ének a hullán hátán. (Költ.) Sik Sándor. — Confitteor. (Költ.) Nil. — Levél. Eörsi Tóth Júlia. — Esti pir. (Költ.) Begyáts László. — Áhitat (Költ.) Török József. — Szembe a nappal. (Költ.) Sik Sándor. — Galambszárnyak. (Regény) Pásztor József. — A mester. Kanizsai Ferenc. — Ének egy nyitott ablakról. (Költ.) Rédey Tivadar.

A magas szintű álló és a legmodernebb irodalmi és műveltségi igényeket teljes mértékben kielégítő lap előfizetési ára egy évre 20 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 korona. Megrendelhető a kiadóhivatalban, *Budapest, VII. Damjanich u. 50.*

A németprónai ifjusági otthonra részvényeket jegyeztek a lapunk mult számában említett aláírókon kívül még a következők: *Bresztenszky* Kálmán v. orsz. képviselő 10 r. 500 kor., *Dr. Haitsch* Dezső 10 r. 500 kor., *Luprich* Tamás 2 r. 100 kor., *Jávorka* János 1 r. 50 kor.,

Wunder Lajos 2 r. 100 kor., *Elischer* János karkáplán 2 r. 100 kor., *Czeizel* Ignác tuzsina esperes 2 r. 100 korona értékben. Eddig összesen 68 db. részvény lett jegyezve. Tisztelettel kérjük azokat, a kik eddig részvényeket jegyeztek és a 10%-ot még meg nem fizették, hogy ez összeget a következő címre beküldeni szivesek legyenek: *Privigyei gazdasági bank fiókja Németpróna.* Együttal alázattal kérjük azon urakat, kikhez aláírási ivateket küldöttünk, hogy ezeket nekünk visszaküldeni sziveskedjenek, de úgy, hogy részvényeket is kegyesek legyenek jegyezni. — *Fegyveres* Vilmos segédlelkész.

Vadászati jog bérbeadása. Tótmegeyer község vadászati joga 1911. február hó 1-től számított 6 évre Tótmegeyer község házánál f. hó 12-én d. e. 10 órakor nyilvános árverésen bérbe fog adni. Kikialtási ár 3000 korona.

Kiáradt a Nyitra folyó. A gyakori hosszas esőzés következtében a Nyitra folyó anynyira megáradt, hogy a réteket teljesen elöntötte. A sziget is víz alá került. A hid-utcai vámost is előtéssel fenyegeti az ár, egy deszkából összetakolt hidon közlekedik a közönséggel. A réteken lekaszált s részint rendeken fekvő, részint boglyákba rakott sarjút tönkretette a víz. A réti utakon a Zoborra való közlekedés teljesen megakadt.

Hamis pénz. A nyitrai vasúti vendéglős pincérje, *Sz. F.* f. hó 7-én délelőtt paradicsomot vett a piacon *Szárász* Jánosné csehi asszonytól. Egy ötkoronással fizetett. A pincér távozta után az asszony szemügyre vette a pénzt és látta, hogy hamis. A pincér ellen feljelentést tett a város-házán.

Verekedés. *Suchala* János molnár f. hó 7-én délelőtt egyik segédjét *Aujeszky* József malmába küldte azon kérelemmel, hogy a malom zsillipeit nyissák fel, hogy a malmában felszaporodott víz lefolyást nyerjen. A segéd *Molnár* Istvánhoz fordult, de *Molnár* a kérelem teljesítését megtagadta. Erre szóváltás keletkezett a segédek közt, mely később verekedéssé fajult. Az ügy a városi rendőrhatalóság elé került.

Vigyázatlan kerékpáros. *Duchony* Ciprián lakatos-tanonc f. hó 4-én vigyázatlanságából kerékpárjával elütötte *Zelenák* Jánosné, mi által az asszony több kisebb sérülést szenvedett.

Duhajkódó munkások. *Szilestyik* József és *Csády* István kőművesegédek két molnosi téglagyári munkással a *Párutcán* ittas fővel olyan garázdalkodást vittek véghez f. hó 5-én reggel, hogy a járó-kelők ijedten menekültek az üzletekbe, nehogy testi épségükben kárt szenvedjenek. Mikor a rendőrök az izgága legényeket csendre intettek, gorbáskodni kezdtek velök. Sőt *Szilasyik* az egyik rendőrt is megtámadta és kétszer mellbe vágta.

Szökött katona. *Varga* István 12. gyalogezredbeli közlegénynek nagyon szomorú sorsa lehetett a katonáknál, mert mult évi október óta már háromszor hagyta el ezredét. Állítólag nem bírta elviselni őrmesterének, *Dvorniceknek* zaklatásait. Augusztus 18-án eltávozott *Komáromból* és azóta *Darász* község határában bujdosott. F. hó 5-én éjjel fogták el egy pajta padlásán *Pisovich* József csendőrszervező *Keszeli* Mátyás csendőrrel. A szakadó esőben a városházán helyezték el a szökevényt további intézkedésig. A szegény katona másnap csendőri fedezet mellett ezredéhez kísértették.

Betöréses lopás. Ifj. *Geller* János úrményi lakos a napokban alkulescsal behatolt *Suriczky* Vilmos magtarába és hozzátartotta a dézsmaszédéshez. Munkáját azonban nem koronázta siker, mert a cselédség megzavarta. *Suriczky* feljelentéssel élt ellene a hatóságnál.

Tüzek. *Nagybélcezen* aug. 24-én este ismeretlen okból kigyulladt *Oláh* János gazdának a háza, melytől a többi házak is lángba borultak. A tűz a melléképületekben felhalmozott gabonát is elhamvasztotta. A kár 7000 korona. — *Teresyénfalván* aug. 21-én tűz volt, melynek 7 ház és számos melléképület és gabona esett áldozatul. A kár 15,000 kor. — *Kishinden* aug. hó 25-én *Szentiványi* Oszkár földbirtokos szalmakazla kigyulladt. A kár 1600 kor. A tüzet gyerekek okozták. — *Érsekújvárott* aug. 29-én a posta mellett egy ház kigyulladt és teljesen leégett. — *Bellehem* majorban *Rosenthal* Ignác kovarci bérlő tulajdonát képező gabonát bosszúból felgyújtották *Kaszana* Mihály és *Stadler* István szülőcei lakosok. A csendőrök a gyújtogatókat letartóztatták. — *Ugyancsak* bosszúból gyújtotta fel *Mikulásik* *Jakab* sorlókaicsai lakos *Bauer* József kisvicisapi földbirtokos gabonáját. A kár 12000 korona. — *Nyitrán*, *Hidutca-*

ban f. hó 6-án este tűz támadt *Marton* József faskamrájában, mely *Benau* Mór kereskedőnek raktáru szolgált. A tüzet a szomszédok hamarosan lokalizálták, csupán a kamra egyik oldala égett le és a padlás egy része. A tűz állítólag egy cselédeány vigyázatlansága folytán keletkezett. A lány ugyanis a tűzhely hamuját a kamra mellett elhelyezett szemetes ládába dobta. A hamu közt parazs is lehetett, melytől a szemét meggyulladt és a tűz ilyen formán a kamra deszkafalaira is áttért.

Elhagyott katonai felszerelés. A 71-ik gyalogezred e napokban Felsőelefánton állomásozott. Valószínűleg riadót fuvattak a katonáknál, mert három *Manlichert*, egy oldalfegyvert, egy teljesen felszerelt hátbördődöt, egy köpönyeget és több töltegytáskát hagytak a helyszínen.

Szerencsétlenség. A vágssellyei vasúti állomás épület kibővítési munkálatai alig hogy kezdetüket vették, máris egy végzetes balesetről ad hírt tudósítónk. Az alapozásnál *Jankovszky* építőmesternek jelentették a munkálatot végző emberek, hogy a talaj több helyen beomlással fenyegeti őket, mire az építőmester alkalmazottainak szigorúan meghagyta, hogy utasításaihoz pontosan alkalmazkodjanak. *Mazuk* György ennek dacára leszállt a négy méter mély árokba és tovább ásott. A föld hirtelen beomlott és maga alá temette a vakmerő embert. Mire társai a földet eltakarították, *Mazuk* György már halott volt.

Falopás. A nyitrai református templom építkezésénél *Gera* Károly építész nagyobb mérvű falopásnak jött a nyomára. Feljelentése folytán a rendőrség a Rév-utcában egyes lakóknál házkutatást tartott, melynek folyamán 92 darab fa került meg, mely részben a református hitközség, részben pedig az építész tulajdonát képezte.

Végzetes kocsiházás. A nyitrai keményítő gyárból több köröskényi munkásnő gyalogszerrrel igyekezett hazafelé. Egy falubeliek utcájában felszólította a leányokat, hogy szálljanak fel szekerére. A leányok megköszönve az előzékenységet elhelyezkedtek a hosszú szekeren. A legény a lányokkal leszállás közben incselkedni kezdett. Nem akart megállni lakásuk előtt. Midőn *Leczkés* Anna szüleinek háza elé érték, a leány leugrott a szekérről, de annyira meglökte magát, hogy belső sérülései következtében még a helyszínen kiszendvedt.

Butorszállítás a törvény tilalma dacára. A vasárnapi munkaszünetéről szóló törvény nemcsak az ipari és kereskedelmi munkát tiltja vasárnap, hanem a fuvarozást is. És ennek dacára még maupásig is akadnak emberek, kik nem respektálják a törvényt. Így *Grosz* Donát Jónás birtokos és *Weisz* Márk nagyszombati lakos butort akartak szállítani vasárnap. Nagyban hordatták a butort a teher szállító szekerre a cselédség és kocsi által. Egy rendőr azonban megakadályozta őket a munkában és panaszt emelt ellenük a kapitányságon.

Brutális férj. *Barusz* Péter lukamajori béres a uapokban valami fölött összeszóvalkozott nejevel. A vita hevében egy fejszét ragadt fel és azzal az asszony felé sujtott. Szerencsére fia megragadta kezét a kellő pillanatban, úgy az ütés nem sujtott le teljes erővel az asszony fejére. Az asszony, ki így is jelentékeny sérülést szenvedett, elmenekült brutális férje elől.

Gabonaárak szeptember 6-án a nyitrai piacon. Buza métermázsája 18.80 kor., rozs 15.— kor., árpa 15.60 kor., kukorica 14.20 korona.

„BUZIÁSI PHÖNIX“ az egyedüli bakteriummentes természetes ásványvíz s ezért nemcsak hazánkban, de az egész művelt világ orvosai által mint legkiválóbb természetes, az egészség előnyére való üdítő és gyógyvízként ajánlatik. „Buziási Phönix“ a hazai ásványvizek legelértebbje és az egész világon legelőnyösebben ismert.

Milyen ásványvizet igyunk? A magyar természetes ásványvizek között jelentékeny helyet foglal el gyógyi gyógy- és borvíz. Ezen nagyon értékes alkalikus sulfátos víz kitűnő hatású: emésztési zavarok, gyomorsavanyúság, gyomorégés és elhízottságnál, első sorban azonban bélrenyheségnél, mint kiváló Garminativum szerepel. A benne előforduló alkáliák nyálkaoldóként hatnak a légzőszervek hurutjainál és a dus lithium tartalom vese-, hólyag- és bélbajoknál van igen jó hatása. *Dr. Tognio* L. tanár ur véleménye szerint a „Gyógyi“ kénes savanyúvíz úgy szagánál valamint ízénél fogva a *Parádi Csevice*-vel csodálatosan azonos. Kitűnő és biztos óvszer járványok idején. Kapható *Deutsch Gyűlőnél Nyitrán*. Vidéki megrendelések: *Kutkezelőség, Gyűgyre* (Hont m.) intézendő. 62. 16—20.

Közgazdaság.

Állatdíjazás Tornócon. A Nyitra-megyei Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi miniszter és a vágsellyei járás gazdaközönségének anyagi támogatása mellett augusztus 30-án Tornócon nagyszámu gazdaközönség jelenlétében sikerült szarvasmarha díjazást rendezett, melyen kiosztásra került 400 kor. állami díj és gróf Hunyady László 50 koronás díja.

Mezey Gyula kir. tanácsos, a gazdasági egyesület elnöke nyitotta meg az eljárást és megnyitó beszédében rámutatott hazai állattenyésztésünk fejlesztésének szükségességére.

Leidenfrost Károly a gazd. egyt. alelnöke és a bíráló bizottság elnöke röviden ismertette dániai utazása alkalmával az állattenyésztésre vonatkozó tapasztalatait és különösen felhívta a gazdaközönséget, hogy szakítsanak az eddigi tökéletlen irány-nyal, amidőn csak a testi szépséget, a küllemet tartotta szem előtt a tenyésztő, hanem kövessék a dánok példáját, akik az állat elbírálásánál a termelésre $\frac{1}{3}$ -ot, a származásra $\frac{1}{3}$ -ot és a küllemre is csak $\frac{1}{3}$ -ot adnak, tehát a termelést és a származást épen olyan fontosnak tartják, mint a küllemet. Felhívta a gazdaközönséget, hogy alakítsanak dán mintára ellenőrző egyesületeket, melyek a tenyészállatok termelését és értékesítő képességét ellenőrizzék és a szarvasmarhatenyésztést és irányát új okszerűbb alapokra fektessék.

Szarvasmarha-díjazás Nyitrarud-nón. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi kormány támogatásával, a szarvasmarha állomány minőségének javítása céljából Nyitrarudnón 1910. szept. 16-án pénteken d. e. 10 órakor szarvasmarha-díjazást rendez, mely alkalommal nagy számú állami és magándíj lesz a kis tenyésztők közt szétosztva. Díjak teheneke borjával vagy a nélkül: 1. Állami díj 40 kor. 2. 30 kor., 3. 20 kor., 4. 10 korona. 1-3 éves úszókra: 1. Állami díj 60 kor. 2. 50 kor. 3. 40 kor. 4. 30 kor. 5. 25 kor. 6. 20 kor. 7. 15 kor. 8. 10 kor. -- A beérkező magándíjak kiosztási terve az állatdíjazás napján a helyszínen lesz közzétéve. Ezen díjakra pályázhatnak a privigyei járásban lakó kis tenyésztők olyan piros-tarka szarvasmarhával, mely legalább egy év óta tulajdonukát képezi. Ezen körülmény az illetékes községi elöljáróság által igazolandó. A bírálatot a járás gazdaközönsége az állattenyésztési felügyelő közbenjöttével teljesítik. Csakis azon állatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kitűzött napon, a fent jelzett község elöljárósága által kijelölt helyen délelőtt 10 órakor elővezettetnek. Nagyobb tenyésztők által kiállított állatok díszoklevéllel lesznek jutalmazva. A díjak nyugta mellett azonnal a helyszínen kifizettetnek.

Lóárverés. A pozsonyi cs. és kir. 5. vonatosztály részéről folyó évi október 7-én (pénteken) körülbelül 180 drb. kislejtezett ló Pozsonyban az országuti vonatlaktanyában nyilvános árverésen el fog. adatni.

Nyílt-tér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Ezen napokban egyik alkalmazottam, jöllehet előleggel tartozott nekem, váratlanul abbahagyta nálam a munkát. Ő az ipartestülethez fordult, amely mindkét fél meghallgatása után úgy ítélkezett, hogy alkalmazottam a 14 napi felmondási időt köteles betartani, s tartozik nekem az előleget visszafizetni. — Ezen ítélet ellen alkalmazottam választott bíróság kiküldését kérte; az össze is ült, s akkor alkalmazottam előadta, hogy neki még a külső és a vasárnap munkákért követelése van velem szemben, de ezen állítását semmivel sem tudta bizonyítani. S jöllehet én bebizonyítottam, hogy ő nekem hetenkint előlegere 7-8-10 koronát fizetett, amit semmiesetre sem tett volna, hogyha én lettem volna az ő adósa, — a választott bíróság mégis úgy ítélkezett, hogy én köteles vagyok alkalmazottamat azonnal elbocsátani, munkakönyvét kiadni, s előlegéhez még egy koronát hozzáfizetni.

Az ítélet nem felelbezhető. Én azonban kényszerítve érzem magam ezen esetet a nyilvánosságra hozni, hogy kollegáim is tudják, milyen védelmet várhatnak itt segédekkel és munkásaikkal szemben.

Nyitra 1910. szeptember 9-én.

Reismann D.

Borszéki
GYÖGY-ÜDÍTŐVIZ.

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA!

„BORSZÉKI“
az ásványvizek királya,
angolkór és
vérszegénység
ellen páratlan gyógyszer.

Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között.

Főraktár:

BRIX JÁNOS FIA UTÓDA
fűszer-, csemege- és ásványviz-kereskedőnél — Trencsén.

105. 4-15.

**2 középiskolát végzett
fiút tanulónak felvesz
Huszár István,
nyomda-tulajdonos.**

ISZER FERENCZ
MÉHVIASZ- ÉS GYERTYAGYÁROS
katholikus cég
MALACZKA (POZSONY M.)

A főtiszt. plébános urak szives figyelmébe ajánlom különösen kisebb jövedelmű templomok használatára saját gyártmányú III. rendű, szép és tartós égésű

félviasz-gyertyáimat,
kilója 2 korona 40 fillér.

Továbbá ajánlom I. és II. rendű méhviasz-gyertyáimat, kétszer finomított templomi égő olajat. Valódi francia olajból, kristály-üveg, tömjén, füstölő-szén, szurok-fáklya stb. legjobb minőségben jutányos áron kaphatók. A gyertyákat 4 kilogrammtól kezdve bérmentve szállítom.

A főtiszt. plébános urak részére készpénzfizetésnél 3% engedményt, vagy kívánatra 1 évi utólagos fizetési előnyt nyújtok. Kívánatra árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálhatok. —
64. 9-15.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
BAKTERIUM-MENTES
TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ
ÜDIT-GYÓGYIT. * ÜDIT-GYÓGYIT.
Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.
ORVOSILAG AJÁNLVÁ.
FŐLERAKAT **EINZINGER JÓZSEF CÉG NYITRA**
KOSSUTH-TÉR VÁROSHÁZ-TÉR SARKAN.
56. 18-0.

„KRISTÁLY“
FORRÁS ÁSVÁNYVIZ

Étvágyat javít. Gyomorrontást megakadályoz. Több mint ezer orvos ajánlja. — Kapható minden fűszer és csemege üzletben, jobb vendéglőben és kávéházban.
97. 6-8. Főraktár:
SARLAY ADÁM ÚRNÁL NYITRA.
Szt. Lukácsfürdő Kútvállalat
Részv.-Társ. Budapest (Buda)

Legfinomabb 128. 49-52.
hegyi ojtvány-
csemege-
szőlőt,
francia fajokban,
édes és zamatos.
5 kilós kosarakban
gondosan csomagolva minden posta-állomásra mérsékelt áron szállítok, valamint üres szőlőkosarak is nálam ... beszerezhetők. ...
Pécs Ede szőlőbirtokos és fűszerkereskedő
NYITRÁN.

Telefon szám: 146.

TELEFON
a
Poór-féle cukrászdában!

Nyitrán, Bottyán-utca 4.
Galgócon, Erzsébet-u. 7.

A t. közönség kényelmére üzletembe bevezetttem a telefont is, úgy hogy az egész megye bármely részéről övő telefon megrendeléseket is a leggyorsabban teljesíthetem. Nyitrai telefon szám 146.

Házilag készült befőttek, cukrozott gyümölcsök. Naponta friss készítésű vajás és dessert sütemények, friss Gerbaud. — Ugyanott szebbnél-szebb bonbonierek, Gerbaud, Lindt és Gala Peter-féle csokoládék, desszertek és mindenféle cukor különlegességek nagy választékban s ami a fő igen olcsón beszerezhetők pontos kiszolgálás mellett.
Ünnepi kalácsok, torták mindenkor megrendelhetők és kívánatra házhoz is szállítatnak.
171. 40-52.

Akinek fájós lába van és mégis kényelmes, jó és szép formájú divatos cipőt

akar viselni, az forduljon
Szöke Antal

ortopéd- és műcipészhez
Nyitra, Tóth Vilmos-u. 21.
(Stefkovits-féle házban)
és tegyen próbarendelést.

45. 24-26.

Csizmák, vadász-cipők angol és amerikai szabás szerint a legdivatosabban és szakavatottan készíttetnek. Különféle **cipő-krémek** állandóan raktáron tartatnak. **Cipőfelsőrészek mérték szerint a legzebb és legdivatosabb kivitelben készíttetnek.**

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, ugyszintén tyúkszemvágást jutányos áron. 129. 49-52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Hajfestékek mindenféle színben állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás!

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

**továbbá: reverendákat,
cimadákat, biretumokat,
mucetumokat, bundákat**

stb. izlésesen, pontosan és
a legjutányosabb áron.

**Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.**

2. 85-92.

VEREBÉLY GÉZA URI ÉS NŐI DIVATÁRÚHÁZA NYITRÁN, TÓTH VILMOS-U.

ŐSZI IDÉNY.

Az összes női és férfi divat-
cikkek legújabb kivitelei,
kosztüm, ruha és blúz kel-
mék, bársonyok és selymek
dús választékban raktáron.

Velezek, flanellek
első minőségben.

Férfi kalapok, nyakkendők,
mellények, botok, esernyők,
bőr- és szövött-keztük stb.

Kísérje kérem állandóan figye-
lemmel a cég kirakatait s meg-
fog győződni, hogy szép és jó
minőségű divat-árúkat mint e
helyen, sehol nem vásárolhat.

H I R D E T É S E K

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE”
számára igen jutányos áron
felvételnek Nyitrán, Huszár
István úr könyv- és papir-
kereskedésében, ugyanitt a
lapra is elő lehet fizetni.

Kitünő zaborhegyi csemege szöllőt :: Valódi nyitravölgyi akáczvirág gyógymézet

(utóbbi öt kilós bádgedény,
vagy 4, 2, 1 kilós üvegekben)

ajánl:

**SZÉCHENYI SÁNDOR
kereskedő NYITRA.**

Postai megrendelések pontosan rö-
g-től fogantatosítottak. (109. 2-5.)

BOR ELADÁS!

Katócz Simon kerületi szőlőszeti és borá-
szati felügyelő esztergomi pinczejében
nagyobb mennyiségű egy és két éves, jobb
minőségű, tisztán kezelt fehér és schiller-
bor jutányos áron eladó. — Az eladás
50 literen felüli mennyiségben történik.

Bővebb felvilágosítást nyújt és megrendeléseket elfogad
a fenti borászati felügyelő Nyitrán, Gyürki-utca I. sz.

107. 3-13.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.

DOBOS JENŐ cégnél NYITRA, Tóth Vilmos-utca 10. sz. a.

Kaphatók olcsó szabott
árak mellett: Női és férfi
divat, kézi munka, rövid
árúk, kész női blúzok.
Női ruha diszek, csipke,
himzés. Fénz-, szivar-,
levéltárcák és casetták.
Harisnyák, keztük stb.

110. 2-3.

Legolcsóbb divatárúk.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
H A Z A I
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Jó karban levő karambol-asztal olcsó áron eladó

Bővebb felvilágosítást ad:
Erzsébet-kávéház Nyitrán.

112. 1-3.